

Những điểm đáng chú ý về tình trạng cây trồng công nghệ sinh học/ cây chuyển gen (GM) được đưa vào thương mại hoá trên toàn cầu năm 2008
Tác giả Clive James – người sáng lập và chủ tịch Tổ chức ISAAA.

Đây là báo cáo tóm tắt những điểm đáng chú ý về cây trồng sinh học trong năm 2008, bản báo cáo đầy đủ có tên gọi là báo cáo số 39 của ISAAA (<http://www.isaaa.org>). Do những lợi ích đáng kể và lâu dài về mặt kinh tế, xã hội, môi trường và phúc lợi nên năm 2008 đã có 13,3 triệu nông dân nghèo, quy mô lớn, nhỏ tiếp tục đưa cây trồng công nghệ sinh học vào canh tác với diện tích ngày càng nhiều hơn. Đã có nhiều tiến triển trên một số phương diện quan trọng trong năm 2008, đáng chú ý là số nước trồng cây trồng sinh học trên toàn cầu nhiều hơn; những tiến bộ đáng kể ở Châu Phi nơi có nhiều thách thức nhất; việc gia tăng áp dụng các cây trồng mang đặc tính tổng hợp; việc đưa vào giới thiệu các cây trồng sinh học mới. Đây là những diễn biến rất quan trọng cho thấy cây trồng sinh học đang góp phần tích cực vào việc giải quyết những thách thức chính mà xã hội toàn cầu đang phải đối mặt, bao gồm: an ninh lương thực, thức ăn chăn nuôi, chất xơ; giá thực phẩm thấp hơn; phát triển bền vững; giảm đói nghèo và việc hạn chế những thách thức do sự thay đổi khí hậu gây nên.

Số nước trồng cây trồng sinh học đã lên tới con số 25 - một mốc lịch sử - một lần sóng mới về việc đưa cây trồng sinh học vào canh tác, góp phần vào sự tăng trưởng rộng khắp toàn cầu.

Sự phát triển ở Châu Phi - thể hiện ở sự gia tăng số nước trồng cây trồng sinh học, bắt đầu từ 1 nước là Nam Phi năm 2007, lên tới 3 nước vào năm 2008, thêm Burkina Faso (trồng bông) và Ai Cập (trồng ngô).

Bolivia (trồng cây đậu nành RR^(®)) trở thành nước thứ 9 ở khu vực Châu Mỹ Latinh đưa cây công nghệ sinh học vào canh tác.

Năm 2008 là năm thứ 13 diện tích trồng cây trồng sinh học trên toàn cầu tiếp tục tăng mạnh, tăng 9,4% tương đương 10,7 triệu hecta, đạt tổng số 125 triệu hecta, hay chính xác hơn là 166 triệu "hecta nếu tính theo đặc tính được đưa vào canh tác" tương đương mức tăng trưởng 15% hay tăng 22 triệu "hecta gia tăng tính theo đặc tính được canh tác". Việc diện tích trồng tăng 74 lần từ năm 1996 đến nay đã khiến cây trồng sinh học nhanh chóng trở thành công nghệ cây trồng được ứng dụng nhanh nhất.

Năm 2008, lần đầu tiên, tổng số diện tích lũy kế của cây trồng sinh học, tính trong khoảng thời gian từ năm 1996 đến 2008, vượt mức 2 tỷ mẫu (tương đương 800 triệu hecta). Phải mất 10 năm để tổng diện tích lũy kế đạt con số 1 tỷ mẫu (tức là vào năm 2005), nhưng chỉ mất có 3 năm để diện tích lũy kế tăng thêm 1 tỷ mẫu, đạt con số 2 tỷ mẫu năm 2008. Đặc biệt, trong số 25 nước trồng cây trồng công nghệ sinh học, có 15 nước là các nước đang phát triển so với 10 nước là các nước công nghiệp.

Củ cải đường - một giống cây trồng công nghệ sinh học mới, lần đầu tiên được đưa ra thương mại hóa tại Mỹ và Canada trong năm 2008.

5 quốc gia khác bao gồm Ai Cập, Burkina Faso, Bolivia, Brazil và Australia đã lần đầu tiên đưa vào giới thiệu cây trồng sinh học đã được thương mại hoá tại các nước khác.

Tình trạng tổng hợp ngày càng trở thành một đặc điểm quan trọng của cây trồng công nghệ sinh học. Năm 2008 có 10 nước có diện tích trồng cây mang tính trạng tổng hợp xấp xỉ 27 triệu hecta, tăng trưởng 23%, đặc tính này phát triển nhanh hơn các đặc tính đơn lẻ.

Năm 2008, số nông dân canh tác cây trồng sinh học trên toàn cầu tăng thêm 1,3 triệu người, đạt 13,3 triệu nông dân trên tổng số 25 nước, đặc biệt trong đó 90% hay 12,3 triệu nông dân là các hộ nông dân nhỏ và nghèo ở các nước đang phát triển.

Cây trồng công nghệ sinh học đã nâng cao thu nhập và cải thiện chất lượng cuộc sống của các hộ nông dân nhỏ, nghèo và gia đình của họ, góp phần giảm đói nghèo. Những nghiên cứu này đã được nêu ra trong các trường hợp nghiên cứu cụ thể tại các nước Ấn Độ, Trung Quốc, Nam Phi và Philippin trong Bản báo cáo tóm tắt số 39.

Năm nước đang phát triển bao gồm Trung Quốc, Ấn Độ, Argentina, Brazil và Nam Phi với tổng số dân là 2.6 tỷ người đang dẫn đầu trong việc áp dụng cây trồng sinh học và là động lực thúc đẩy việc áp dụng cây trồng này trên toàn cầu – lợi nhuận từ cây trồng sinh học đang khuyến khích mạnh mẽ thiện chí chính trị và việc đầu tư thích đáng mới cho cây trồng công nghệ sinh học trong các nước này.

Đáng chú ý năm 2008 tất cả bảy nước EU hiện đang trồng giống ngô Bt đã tăng diện tích trồng, tăng 21%, với diện tích canh tác vượt mức 107.,000 hecta.

Những đóng góp ấn tượng của cây trồng công nghệ sinh học được điểm lại bao gồm: 1) Đóng góp vào an ninh lương thực, thức ăn chăn nuôi và chất xơ, bao gồm thực phẩm giá rẻ hơn; 2) Bảo tồn đa dạng sinh học; 3) Đóng góp vào công cuộc xoá đói giảm nghèo; 4) Giảm dư lượng trong sản xuất nông nghiệp; 5) Giúp làm giảm thiểu ảnh hưởng của sự thay đổi khí hậu và giảm bớt khí thải nhà kính; 6) Góp phần vào việc sản xuất có hiệu quả hơn đối với nhiên liệu sinh học 7) Góp phần đem lại các lợi ích kinh tế đáng kể, trị giá 44 tỷ USD từ năm 1996 đến năm 2007. Nói tóm lại, bảy yếu tố trên đây là những đóng góp quan trọng cho sự phát triển bền vững và hướng tới tương lai to lớn của cây trồng công nghệ sinh học.

Trong tổng số lợi ích về mặt kinh tế trị giá 44 tỷ USD thu được trong suốt quãng thời gian 1996 – 2007, 44% là do gia tăng năng suất đem lại và 56% là do việc giảm chi phí sản xuất đem lại (bao gồm 359.000 tấn thuốc trừ sâu tiết kiệm được); sản lượng tăng thêm 141 triệu tấn, sẽ phải cần đưa thêm vào sử dụng 43 triệu hecta trồng cây thông thường và do vậy đây là một công nghệ tiết kiệm đất.

Ở các nước đang phát triển đang chuyển đổi và dựa vào nông nghiệp, cây trồng sinh học là động lực của tăng trưởng kinh tế nông thôn, đồng thời góp phần đáng kể vào sự tăng trưởng kinh tế quốc gia.

Hơn một nửa (55%) dân số thế giới sống tại 25 quốc gia, nơi trồng 125 triệu hecta cây trồng sinh học năm 2008, tương đương 8% của 1,5 tỷ hecta đất trồng trọt trên toàn thế giới. Trong năm 2007, cây trồng sinh học đã tiết kiệm 14,2 tỷ kg khí CO₂, tương đương mức tiết kiệm sử dụng của 6,3 triệu xe ô tô.

Nhu cầu cấp thiết hiện nay là các hệ thống quản lý nhanh chóng/ chi phí hiệu quả cho cây trồng sinh học, hệ thống có trách nhiệm, không gây phiền hà và chi phí không quá tốn kém đối với các nước đang phát triển.

25 nước đã cho phép trồng cây công nghệ sinh học và 30 quốc gia khác đã cho phép nhập khẩu các sản phẩm công nghệ sinh học sử dụng làm thực phẩm và thức ăn chăn nuôi, đưa tổng số nước phê chuẩn cây trồng công nghệ sinh học lên 55 nước.

Trị giá toàn cầu của thị trường cây trồng sinh học trong năm 2008 là 7,5 tỷ USD với tổng giá trị tích lũy đạt 50 tỷ USD từ năm 1996 đến 2008.

Triển vọng trong tương lai: Triển vọng về thương mại hóa cây trồng sinh học cho bảy năm còn lại của theo của thập kỷ thứ 2, tức là từ năm 2006 đến 2015 có nhiều khả quan - năm 2005, ISAAA dự báo rằng số nước trồng cây công nghệ sinh học, diện tích trồng và số nông dân kiếm hưởng lợi từ cây trồng công nghệ sinh học sẽ tăng gấp đôi vào giữa khoảng thời gian 2006 – 2015. Cây lúa với tính năng chịu hạn dự kiến sẽ trở thành tâm điểm cho tăng trưởng tương lai. Bản báo cáo tóm tắt số 39 còn ghi nhận một đặc điểm đặc biệt của giống ngô sinh học có khả năng chịu hạn hán, dự kiến sẽ được đưa vào thương mại hóa ở Mỹ vào năm 2012 hoặc sớm hơn và ở Sub Saharan Châu Phi vào năm 2017.

Thông tin chi tiết hơn được đề cập trong bản báo cáo tóm tắt số 39 tình trạng cây trồng công nghệ sinh học/ cây chuyển gen (GM) được đưa vào thương mại hoá trên toàn cầu năm 2008, tác giả Clive James. Để biết thêm thông tin, xin truy cập tại trang web: <http://www.isaaa.org> hoặc liên lạc với trung tâm Đông Nam Á của ISAAA theo số điện thoại +63-49-536-7216 hoặc gửi liên hệ qua email đến địa chỉ: info@isaaa.org.